

Regulamin udziału w Szkole Inicjatyw Strażniczych (SIS), edycja VIII (2023/2024)

1. Czym jest Szkoła Inicjatyw Strażniczych i do kogo jest skierowana?

Szkoła to cykl szkoleń online oraz spotkań stacjonarnych dla osób, które są niezależne i na poziomie gminnym/miejskim kontrolują instytucje publiczne lub wydatkowanie środków publicznych, zabierając głos w sprawach publicznych i starając się wprowadzać zmiany w przypadku zdiagnozowania problemów.

Podczas Szkoły jej organizator — Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska — będzie prowadził zajęcia mające pozwolić uczestnikom na prowadzenie w przyszłości skutecznej kontroli obywatelskiej. **Tematem szkoleń będą m.in. prawa człowieka, wolność słowa, prawo do informacji publicznej, polityka miasta i gminy, planowanie działań skierowanych do mieszkańców i kampanii na rzecz zmiany.**

Zapraszamy każdą osobę, która identyfikuje się z przyjętymi przez realizatora Szkoły założeniami i gotowa jest rozwijać swoją wiedzę, podjąć dyskusję na temat skuteczności swoich działań, ich uspołecznienia i osadzenia w systemie praw człowieka. Zaproszone osoby mogą działać indywidualnie lub w ramach grup nieformalnych, organizacji pozarządowych czy mediów lokalnych. Realizatorzy dopuszczają uczestnictwo dwóch osób z gminy. W takim wypadku każda z osób powinna wypełnić formularz rekrutacyjny.

Szkoła Inicjatyw Strażniczych edycja 2023/2024 jest finansowana ze środków: The German Marshall Fund, Dexis, U.S. Agency for International Development.

2. Zobowiązania realizatora Szkoły Inicjatyw Strażniczych

Realizatorem Szkoły jest Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska.

Realizator zobowiązuje się do:

- pokrycia kosztów szkolenia online;
- pokrycia kosztów szkoleń stacjonarnych (w tym wynagrodzenie trenerów);
- pokrycia uzgodnionych kosztów przejazdów, zakwaterowania i wyżywienia 20 osób wybranych do uczestniczenia w szkoleniach SIS, które odbędą się w okolicach Warszawy. Szkolenia odbędą się w terminach podanych w regulaminie (Harmonogram działań w projekcie). Liczba osób przyjętych do Szkoły może ulec zmianie. Realizator poda miejsca szkoleń stacjonarnych osobom zaproszonym;
- podpisania umowy o współpracy z osobami uczestniczącymi w szkoleniu;
- zapewnienia merytorycznego wsparcia w trakcie trwania SIS dla wszystkich osób uczestniczących w szkoleniu;
- zapewnienia bieżącego wsparcia ze strony ekspertek i ekspertów w zakresie prawa do informacji oraz kontroli obywatelskiej;
- zapewnienia nagłośnienia przedsięwzięcia na poziomie ogólnopolskim.

3. **Zobowiązania uczestniczek i uczestników Szkoły Inicjatyw Strażniczych**

Realizator dysponuje miejscami dla osób z 20 gmin/miast. Możliwe jest, aby w Szkole wzięły udział dwie współpracujące osoby z gminy/miasta. Wskazane jest, aby uczestniczki/cy SIS włączali mieszkańców/nki, grupy nieformalne i organizacje w podejmowane przez siebie działania na poziomie lokalnym.

Szkoła odbywa się w trybie internetowo-stacjonarnym. Oznacza to, że cykl szkoleniowy składa się z kursu online, spotkań online i 3 spotkań stacjonarnych. Wszystkie szkolenia w cyklu są obowiązkowe. Realizator dopuszcza nieobecność na 2 webinarach, które należy obejrzeć w innym terminie. W przypadku braku możliwości uczestniczenia w szkoleniu stacjonarnym z powodów losowych należy niezwłocznie skontaktować się z Organizatorem. Niezgłoszone i nieuzasadnione nieobecności będą skutkowały skreśleniem z listy osób uczestniczących w SIS. Osoby, które wezmą udział w całym cyklu szkoleniowym, zostaną zaproszone do udziału w dodatkowym spotkaniu rozwojowo-antywypaleniowym. W trakcie Szkoły osoby uczestniczące przygotowują i przeprowadzą mini monitoring (zadanie grupowe).

Ponadto – zarówno na etapie rekrutacji, jak też podczas całej Szkoły Inicjatyw Strażniczych – **osoby uczestniczące muszą wykazywać się kulturą i otwartością na dyskusję z innymi osobami i własnymi tezami, poszukiwać obiektywnych argumentów na poparcie swoich racji oraz – jeżeli wystąpi taki przypadek - być gotowe do zmiany własnych tez pod wpływem uzyskiwanych informacji.**

Umowa o współpracy pomiędzy Organizatorem a uczestniczką/uczestnikiem.

Uczestnicy SIS będą podpisywali umowę o współpracy, w której zawarte zostaną wszystkie opisane warunki dotyczące:

- zobowiązań po stronie realizatora;
- zobowiązania osoby uczestniczącej do przestrzegania Karty zasad organizacji monitorujących działalność administracji publicznej (Załącznik 1);
- zobowiązania osoby uczestniczącej do obecności na wszystkich spotkaniach Szkoły;
- wystrzegania się przez osobę uczestniczącą sytuacji powodujących konflikt interesów lub mogących sprawiać wrażenie jego istnienia (np. praca dla instytucji finansowo zależnej od środków publicznych);
- wzajemnego szacunku, kultury wypowiedzi;
- szacunku dla praw człowieka;
- otwartości na inne osoby uczestniczące w Szkole, dzielenia się przez osobę uczestniczącą swoimi problemami i wątpliwościami z innymi uczestnikami Szkoły;
- poszukiwania przez osobę uczestniczącą odpowiedzi na powstające w czasie SIS pytania.

Realizator projektu w wyniku stwierdzenia niewywiązywania się uczestniczki/ka SIS z zasad ujętych w niniejszym Regulaminie może zdecydować o wykluczeniu uczestniczki/ka z SIS. Wykluczenie skutkuje brakiem możliwości udziału w dalszych szkoleniach SIS oraz innych szkoleniach realizowanych przez Sieć Obywatelską Watchdog Polska. Decyzja następuje na posiedzeniu Komisji w składzie odpowiadającym składowi Komisji rekrutacyjnej.

4. Zasady rekrutacji do Szkoły Inicjatyw Strażniczych,

Szkoła Inicjatyw Strażniczych realizowana jest od grudnia 2023 r. do czerwca 2024 r.

Formularze rekrutacyjne przyjmujemy do 3 grudnia 2023 roku do godziny 23.59.

Poza formalną koniecznością zaakceptowania Regulaminu i wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych do celów związanych z SIS kryteriami przyjmowania osób uczestniczących będą:

- motywacja i wizja dotycząca działań z zakresu kontroli obywatelskiej;
- dotychczasowe doświadczenia w działaniu na rzecz społeczności lokalnej, w korzystaniu z prawa, egzekwowaniu praw określonej grupy (np. osoby z niepełnosprawnościami, rodzice, obrońcy zwierząt);
- brak konfliktu interesów (rozumianego jako praca w instytucji zależnej finansowo od gminy, kandydowanie w wyborach itp.);
- brak zaangażowania/wspierania środowisk negujących któreś z praw człowieka wskazanych m.in. w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych, Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz wskazań i orzeczeń/stanowisk organów i instytucji stojących na straży tych dokumentów;
- gotowość do informowania o prowadzonych działaniach strażniczych (media społecznościowe, media lokalne);

Wyboru dokona komisja rekrutacyjna w składzie:

- Opiekunka Szkoły Inicjatyw Strażniczych – Agnieszka Podgórska;
- Prezes Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska – Szymon Osowski;
- Członkini Zarządu Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska – Katarzyna Batko-Tołuć.
- Członkini Zarządu Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska – Marzena Błaszczuk.

Komisja rekrutacyjna będzie w pierwszej kolejności oceniała treść zgłoszeń z formularza internetowego. Wątpliwości będą wyjaśniane w indywidualnych rozmowach telefonicznych, które mogą być przeprowadzone z osobami zgłaszającymi chęć uczestnictwa w Szkole.

Komisja prześle wyniki rekrutacji najpóźniej do 15 grudnia 2023 r.

Każda z osób, która zgłosiła się do uczestnictwa w SIS, otrzyma wiadomość e-mail z informacją, czy została zakwalifikowana.

Osoby, które otrzymają mailowo informację o zakwalifikowaniu do udziału w SIS, są zobowiązane w podanym terminie potwierdzić gotowość uczestnictwa w SIS, gotowość podpisania umowy o współpracy, podpisania Karty zasad organizacji monitorujących działalność administracji publicznej oraz uczestnictwa w cyklu webinarium i 3 szkoleń stacjonarnych.

Potwierdzenie należy wysłać na adres agnieszka.podgorska@siecobywatelska.pl w terminie podanym w mailu. Jeżeli Sieć Obywatelska nie otrzyma takiego potwierdzenia, uzna, że dana osoba nie jest zainteresowana uczestnictwem w SIS i jej miejsce zajmie osoba z listy rezerwowej (w przypadku, gdy lista rezerwowa zostanie stworzona).

5. Sposób pracy i harmonogram działań w projekcie

W trakcie Szkoły osoby uczestniczące będą pracować z opiekunką Szkoły (bieżący kontakt, nadzór nad działaniami, wsparcie w działaniach), prawniczką (wsparcie prawne) oraz ekspertkami/ekspertami konsultującymi poszczególne tematy. Na webinarium zapraszamy ekspertki/ów w poszczególnych tematach. Spotkania stacjonarne będą prowadzone przez ekspertów i praktyków strażynictwa oraz monitoringu praw człowieka. Treści do poszczególnych tematów będą dostępne online w postaci kursu internetowego. Do poszczególnych tematów przygotowujemy zadania domowe (sprawdzenie w BIP, zebranie informacji, opisanie wybranego tematu, zrealizowanie mini monitoringu, przygotowanie kampanii).

Osoby uczestniczące w szkoleniu będą pracować nad planowaniem swoich działań w konkretnym obszarze (wybierają już na etapie zgłoszenia). Mogą wybrać jeden z obszarów proponowanych przez organizatora bądź wskazać swój własny. W każdym obszarze będą mieć możliwość konsultacji z ekspertami/praktykami. Proponowane przez organizatora obszary, których będzie dotyczył monitoring:

- ochrona środowiska (np. drzewa, zanieczyszczenie powietrza);
- miejskie/gminne polityki (np. gospodarowanie odpadami, zagospodarowanie przestrzenne);
- sprawdzanie działania organów i podmiotów gminnych (np. władze miasta/gminy, spółki miejskie, szkoły);
- prawa mieszkańców (np. sesje rady miasta/gminy, informacja publiczna, partycypacja, info o prawach człowieka).

Monitoring to zadanie grupowe realizowane od II zjazdu stacjonarnego.

Webinarium będą odbywać się w czwartki wieczorem o 19.30 (zwykle co dwa tygodnie). Zjazdy stacjonarne będą odbywać się od piątku (godz.14.00) do niedzieli (godz.13.00).

Harmonogram pracy online oraz zjazdów stacjonarnych

Praca online.

- Od 13.12.2023 do 03.06.2024. - kurs online. Wykonanie tematów z zakresu praw człowieka oraz dostępu do informacji;
- 18.01.2024 - Praworządność, dostęp do informacji publicznej. Webinarium, od 19.30 do 21.00;
- 01.02.2024 - Wolność słowa. Webinarium, od 19.30 do 21.00;
- 15.02.2024 - Dostęp do informacji o środowisku. Webinarium, od 19.30 do 21.00;
- 29.02.2024 - Planowanie przestrzenne. Webinarium, od 19.30 do 21.00;
- od 11.03.2024 - kolejne tematy w kursie online oraz spotkania w grupach prowadzących monitoringi;
- 14.03.2024 - Budżet miasta i gminy. Webinarium, od 19.30 do 21.00;
- 28.03.2024 - Gospodarowanie odpadami. Webinarium, od 19.30 do 21.00;
- 04.04.2024 - Media społecznościowe w komunikacji ze społecznością lokalną. Webinarium, od 19.30 do 21.00;
- 25.04.2024 - Jak w czytelny sposób przedstawiać zebrane dane. Webinarium, od 19.30 do 21.00;

Spotkania stacjonarne (w okolicach Warszawy):

I Zjazd. 12-14.01.2024. Wprowadzenie do metodologii działań strażniczych, etyka działań strażniczych. Prawa człowieka i ich granice.

II Zjazd. 8-10.03.2024. Tworzenie strategii i planowanie monitoringu. Analiza prawa.

III Zjazd. 10-12.05.2024. Monitoring i co dalej? Tworzenie rekomendacji. Planowanie działań na rzecz zmiany.

Dodatkowy zjazd 23-25.08.2024. Dobrostan i higiena pracy watchdoga. (Zjazd odbędzie się poza Warszawą).

W dniach 27 - 29.09.2024 odbędzie się Zlot Fanek i Fanów Jawności. Jest to wydarzenie, na którym prawdopodobnie odbędą się prezentacje przeprowadzonych mini monitoringów.

6. Specjalne potrzeby

Realizator dokłada starań, żeby w SIS mogły uczestniczyć osoby, którym sytuacja życiowa może utrudniać korzystanie z tego typu przedsięwzięć, np. osoby z niepełnosprawnością, osoby opiekujące się dziećmi i innymi osobami zależnymi. Po przyjęciu do Szkoły będziemy zwracać się do przyjętych osób z pytaniem o konieczność zapewnienia opieki lub dodatkowe wsparcie.

7. Bezpieczna przestrzeń

Uczestników Szkoły w ich działaniach będą obowiązywać reguły zawarte w Karcie zasad organizacji monitorujących działalność administracji publicznej (Załącznik 1), takie jak jawność, rzetelność, obiektywizm i działanie na rzecz dobra wspólnego.

Szkoła jest przestrzenią, gdzie szanujemy się nawzajem, czyli nie obrażamy i nie wyśmiewamy, jesteśmy wrażliwi na potrzeby innych. Organizator doloży starań, aby Szkoła była miejscem, w którym osoby uczestniczące czują się bezpiecznie.

“Działania niewłaściwe” definiujemy tu jako niereagowanie na prośby o zachowanie dystansu fizycznego, o niekomentowanie cech fizycznych osób uczestniczących, o niewypowiadanie się w sposób krzywdzący lub nienawistny o innych osobach i grupach, ale także takie, które wpływają na bezpieczeństwo innych uczestniczek i uczestników Szkoły. Każde zachowanie, które budzi niepokój osoby uczestniczącej, może ona zgłaszać do Opiekunki Szkoły.

8. Finansowanie projektu

Szkoła Inicjatyw Strażniczych edycja 2023/2024 jest finansowana ze środków: The German Marshall Fund, Dexis, U.S. Agency for International Development.

9. Kontakt

Informacji na temat SIS udziela Agnieszka Podgórska, agnieszka.podgorska@siecobywatelska.pl

Karta zasad organizacji monitorujących działalność administracji publicznej

W imieniu swoich członków organizacje pozarządowe – zgodnie z zapisanymi w Konstytucji zasadami „dialogu społecznego” i „pomocniczości” pragną być partnerem rządu i samorządów wszystkich szczebli poprzez artykułowanie potrzeb i wartości wspólnot, w których działają, uczestniczenie w realizowaniu działań podejmowanych na rzecz wspólnoty oraz pomoc w formułowaniu celów polityki społecznej i kierunków rozwoju.

Jednak partnerstwo pomiędzy organizacjami a administracją jest możliwe jedynie wtedy, gdy istnieje nie tylko dobra wola współpracy, ale również mechanizmy wzajemnej kontroli. Stąd też konieczność istnienia organizacji prowadzących monitoring, który jest zaplanowanym, usystematyzowanym i prowadzonym według przyjętego schematu badaniem wybranego fragmentu funkcjonowania administracji publicznej w celu określenia, na ile stosowane procedury są zgodne z prawem (zarówno z Konstytucją RP i prawem międzynarodowym, jak i prawami niższego rzędu) oraz na ile rzeczywiście wykorzystywane są na rzecz „dobra wspólnego”.

Podstawowe zasady:

- **Obiektywność**

Monitoring jest metodą dochodzenia do rzetelnej i obiektywnej wiedzy na temat zasad i efektów działania administracji publicznej i nie może być traktowany wyłącznie instrumentalnie, jako sposób udowadniania z góry założonej tezy. Oznacza to, że w swoich działaniach organizacja i jej przedstawiciele winni wyżej stawiać prawdę ponad doraźną skuteczność czy interes własnej organizacji.

- **Działalność dla dobra wspólnego**

Monitoring jest elementem wpływania na poprawę funkcjonowania społeczności lokalnych (w tym ochrony środowiska naturalnego), a nie tylko narzędziem badawczym. Oznacza to, że nie powinien być, poza skrajnymi przypadkami, jedynie formą krytyki, ale próbą rozpoczęcia procesu negocjacji i wspólnych działań na rzecz poprawy istniejącej sytuacji.

- **Jawność**

Organizacje kontrolujące muszą ze szczególną troską dbać o jawność swoich działań i unikać sytuacji, w których ich działania mogłyby być postrzegane jako nieetyczne, a ich obiektywizm poddany w wątpliwość.

- **Rzetelność**

Osiągnięcie celów przyjętych przez organizację wymaga konsekwentnego i kompetentnego działania. Dlatego organizacje powinny podejmować zadania na miarę kompetencji i możliwości, wywiązywać się z umów i zobowiązań, dbać o wysoką jakość realizowanych działań. (Punkt "Rzetelność" został dodany podczas przygotowywania Deklaracji zachowania przejrzystości na poziomie regionalnym — wytyczne do działania dla administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych)